

5) what is called padarth according to vaishesikas? what are the different padarthas admitted by them? Give a brief account of any one of them?

ବୈଶେଷିକ ଅତେ ପଦାର୍ଥ କୀ? ଆଦୁଃଶାତ ଲିଙ୍ଗ ଲିଙ୍ଗ ଶାର୍ଯ୍ୟ
ବାନ୍ଧବ କି ବୋଲ୍ପା? ଆଦୁଃଶାତ ମାଣ୍ଡି ଏବଂ ଉତ୍ତମ - ପ୍ରମାଣ
ବୈଶେଷିକ କଥା?

Ans— ଶାର୍ଯ୍ୟ ଦୁର୍ବଳ ଅଭିନା ଆହୁମାନାମୌଳ୍ୟରେ ରୂପୀତ ହେବାରୁ। କିନ୍ତୁ
ବୈଶେଷିକ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ଅଭିନା କା କୁଣ୍ଡଳ ଓ କୁଣ୍ଡଳ
ଶୁଣ୍ଡଳ ହେବାରୁ। ଏ ଅଭିନା ବାନ୍ଧବ ରୂପୀତ—

“ନିଯମ ଶାର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧବ ବୈଶେଷିକ”:

ଲିଙ୍ଗ ପଦାର୍ଥ ବାନ୍ଧବକୁ ବୈଶେଷିକ”,

ଶାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦିକ୍ଷା ଗିରି ବୈଶେଷିକ ଜ୍ଞାପଳାବ ଅଥବି କବାଦ
ବଜେନ “ଶାକା ଅର୍ଥ ଶାର୍ଯ୍ୟ” ଶାକା ଯା ଅର୍ଥ ଅଶ୍ୱାସ ଲିଙ୍ଗ
ଦ୍ୱାରା ଦ୍ୱୟ କିମ୍ବା ରତ୍ନିତି ରୂପ କା ଦୋଷାନ ରୂପ ଅର୍ଥ ଶାଦ୍ୟ
ଅର୍ଥ। ଯାଚ, ମଧ୍ୟ ବ୍ରିତ୍ୟାନ୍ତି କାଳ ହିଲ୍ଲେ ଶା ଏଠା ଅପାର
ଶା ତଥ ଅର ରତ୍ନିତି ଦୋଷାନ ଅର୍ଥ ଶାର୍ଯ୍ୟ। ଯାଚ ବିକଟ୍ଟ
ଯାଚ, ଶାଦ୍ୟ ଅର୍ଥ। ଯାଚ ବିକଟ୍ଟ ଲାଚ, ଶାଦ୍ୟ ଅର୍ଥ। ଅର୍ଥ
ଯାଚ ଓ ଯାଚ ରୂପ ଶାର୍ଯ୍ୟ। ଶାର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧବ ଚମର ପିରା ଅଛି
କିମ୍ବା, “ଯାଚ”, ଶାଦ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ତଥ ଅର୍ଥକୁ ଅଶ୍ୱାସ ହାତ,
ରତ୍ନିତି ବୁଝାରେ ବୁଝାର ଯାଚର ବିଧ୍ୟାବିଜ୍ଞାନ। ଅର୍ଥ ଶାର୍ଯ୍ୟ
ବାନ୍ଧବ ଚମର। ଆଦାନ ଶାର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧବ ଦ୍ୱାରା ବାଚ, ଅର୍ଥ
ଶାର୍ଯ୍ୟ ଅର୍ଥ ଅଛି ଅଭିର୍ବଦିତି। ଯାଚ ଶାର୍ଯ୍ୟରେ କାହିଁ ନାହିଁ ଏବେ
କାହିଁ ଶାର୍ଯ୍ୟରେ ନାହିଁ ଅବିରିତ କବା ରୂପ। (ବାନ୍ଧବ
ଶାର୍ଯ୍ୟ ଶାର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧବ ଅର୍ଥ ଅଛିର୍ବଦିତି)

ବୈଶେଷିକ

ବୈଶେଷିକ ଦୁର୍ବଳ ମାତ୍ର ଜାତ ଅନ୍ତର ଶାର୍ଯ୍ୟରୁ
ଅନ୍ତର କବା ହଥାରୁ। ଅର୍ଥ ଶାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣି ରୂପ—

① କ୍ରଣ ② ଶୁନ ③ କର୍ମ ④ ଆମାନ୍ୟ ⑤ ତିଳିପା ⑥

ଶମାର୍ଯ୍ୟ ⑦ ଅଶା ⑧ ଏବଂ ଶାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣିବୁ ଆମାନ୍ୟ

କୁଟି ହେବାରେ ବିଳାଖ କଣ ହୁଏ ଯଥା— ଏଠି ଶାହାର୍ଥ ଏଠି
ଆମୋ ଶାହାର୍ଥ । ଅପିକୁ କୁଣ୍ଡଳ ଶାହାର୍ଥ— ହଲ ଏଠି ଶାହାର୍ଥ
ଏଠି ଆପିକୁ କୁଣ୍ଡଳ ଶାହାର୍ଥ ହୁଏ ଆମୋ ଶାହାର୍ଥ । କୁଣ୍ଡଳାହିନ୍ଦ
ମାନାଗିକାମ୍ବଳ ଆତେ ଏଠି ରଙ୍ଗ ରଜାକା— କ୍ଷାନ୍ତର ବିଷ୍ପ ପେଣ
ରଙ୍ଗ ଓ କୁଣ୍ଡଳ କ୍ଷାନ୍ତର ବିଷ୍ପ । କୁଣ୍ଡଳ ଆପିକୁ
ବାଲାରୀ ଦେଖିଲା କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି ଅପିକୁରୁଧି କ୍ଷାନ୍ତର— ହୁଏ କୁଣ୍ଡଳାହିନ୍ଦ
କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି ଆମୋ ବାଲାରୀ କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି ଅପିକୁରୁଧି
କ୍ଷାନ୍ତର— ହୁଏ । ଏହି କୁଣ୍ଡଳାହିନ୍ଦ ଆତେ ଆମୋ ଏଠି ଏହି
ଚିନ୍ତାମଣି ପାର୍ବତୀ ପାର୍ବତୀ ।

୨୨୯ ଆଉଛି ଶାହାର୍ଥ କୁଣ୍ଡଳାହିନ୍ଦ— ଘୀଲୋ
କଣ୍ଠରେ ଆମୋ ଆପିକୁ ଅଭିନ୍ୟା— ହୁଏ ପ୍ରଥମ ଶାହାର୍ଥ । ଏହି
ନ୍ୟାୟ ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ ଘୀକୁଳ ଶାହାର୍ଥ । ଆମାର ଏହି ଏହି ଅଭିନ୍ୟା
ଅଭିନ୍ୟା— ହୁଏ । ଆପିକୁ କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି ଶାହାର୍ଥରୁ ନିଲାଲ ହୁଏ ଆପିକୁ
ବାଲାରୀ ଉକ୍ତରେ ଦେଖି— ହୁଏ ଆମାର । ଆମାରେ ଦେଖି ଏଠି କୁଣ୍ଡଳ
ପୁରୀର କଣ୍ଠ ହୁଏ । କୁଣ୍ଡଳ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ନିଲାଲ ହୁଏ ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ
ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ ଆମୋ ପାଲିଲେ ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ— ହୁଏ କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି
ପୁରୀର କଣ୍ଠ ହୁଏ । ଏହି କଣ୍ଠ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ନିଲାଲ ହୁଏ ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ
ଅଭିନ୍ୟା— ହୁଏ କୁଣ୍ଡଳ ଏଠି ପୁରୀର କଣ୍ଠ ହୁଏ । ଏହି ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ
ଅଭିନ୍ୟା— ① ଏହି ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ ଏଠି ② ଏହି ଅବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ ।
ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାର ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆମାର । ଦ୍ଵୀତୀୟ ପ୍ରକାର ଆମାର
ଏହି ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ । କୁଣ୍ଡଳର ଘୀକୁଳ ଦେଖି ହୁଏ ଏହି କୁଣ୍ଡଳ ଆପିକୁ
ଏଠି ଆମାରେ ଆପିକୁ ଆମାର ହୁଏ ଏହି ବିଷ୍ପାହିନ୍ଦ ଆପିକୁ
ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ
ଆପିକୁ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ ଦିକେ

ଅବସ୍ଥାରେ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ
ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ ଆପିକୁ

ଏହା କଣ୍ଠ ଅଛେ ତୁ ବିଦ୍ୟାର ଏହା ଲିଖନ୍ତି ଆମ ଅବଳି
ଅମାବସ ଏହା ପାଇଛି । ଏହି ରେଖା ସୁଧିଏ ଅବଶ୍ୟକ ହେଉଥିଲା
ଅବଳିର ପାଇଁ କୁଟି ବୋର୍ଡ୍ ପାଇଁ ଅର୍ଥିର ଏହା ପ୍ରକାଶିତ ।
ଆପଣି ଅବଶ୍ୟକ ଗୋଟିଏ ଏହା ବୋମାଦ୍ରି ରୂପରେ ହୁଏ । ଯୁଧମର ଲଞ୍ଚ
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଆହୁର ଗୋଟିଏ ଏହା ବୋମାଦ୍ରି ରୂପରେ ହୁଏ । ଯୁଧମର ଲଞ୍ଚ
ଅବ୍ୟକ୍ତ ଆହୁର ଏହା ବୋମାଦ୍ରି ପରିଚିତ ରୂପେ ହୁଏ ଏହା ଆହୁର
ଏହା ବୋମାଦ୍ରି ରୂପେ ହୁଏ ହୁଏ । ଯୁଧମର ରେଖିଲେଖି ପାଇବାର
ହେଲା ରେଖିଲେଖି ଗୋଟିଏ ଏହା ହୁଏ, କର୍ବ କର୍ବ ଆହୁର ଏହା
କାଳ ହୁଏ । ରଜାରିଙ୍କ ଗତି ରଜାରିଙ୍କ ରଜାରିଙ୍କ ରଜାରିଙ୍କ
ହୁଏ । ରଜାରିଙ୍କ ଲାଭି ଆହୁର ଏହା ରୂପେ ହୁଏ । ଲିଖନ୍ତି
ବିଜୁ କୁଳ ଆହୁର ଏହା ପରିଚିତ ଜନ୍ମେ । ଯୁଧମର ପରିଚିତ
ମାନ୍ୟ, ଲିଖନ୍ତି ବିଜୁ ରେଷି ପରମାନ୍ୟର ଗୋଟିଏ ଏହା କାଳ
ହୁଏ । ଅଭ୍ୟକ୍ତ ଚିର୍ଣ୍ଣିତ କଣ୍ଠ ହେଲା ଏହା ଅମାବସ, ସୁଧି
ବିଦ୍ୟାର ଚିର୍ଣ୍ଣିତ ।

ଆମ୍ବାରେ କୁଟି ଲିଙ୍ଗ ପାହାର୍ଦ୍ଧ ମାତ୍ରୀ ଅମଳେ ପାହିଲାନ୍ତିର
ରୋଗ ଆମ୍ବା ଏଣ୍ଟି ରଣ ଆମ୍ବା କଥିତ ଅକ୍ଷୟତ କିମ୍ବା
ପାହାର୍ଦ୍ଧ ଶୁଣି କି ଲିଙ୍ଗ ପାହାର୍ଦ୍ଧ କୁଟି ଯାହାର ଶୁଣିଲୁ
ପାହିଲାନ୍ତିର କଥା ଅବ୍ୟାପ ବାହାର୍ଦ୍ଧ କାହାର କା, କେବଳ କୁଟି ଓ
ଶୁଣିଲୁ ପାହାର୍ଦ୍ଧ ଏଣ୍ଟି ରାମ କିମ୍ବା ରାଜୁ କିମ୍ବା ଅକ୍ଷୟତ କିମ୍ବା
ରାମ କଥିତ ଅବ୍ୟାପ ଚମ୍ପାର୍ଦ୍ଧ ପାହାର୍ଦ୍ଧ ଶୁଣିଲୁ ଅମଳେ କୁଟି
ଏଣ୍ଟା ଅତି କାହା, ଅତି - କାହାର, କିମ୍ବା କାହା ନିକାହ,
ବେଳର ବେଳର କାହା କି ଲିଙ୍ଗ ପାହାର୍ଦ୍ଧ + ରାଜୁ ବ୍ୟାବ
ଦ୍ୱାରାର୍ଥିତ ଗବ ରାଜୁରଙ୍କ ବେଳର୍ଥି ଏଣ ଲିଙ୍ଗ ଲିଙ୍ଗ ପାହାର୍ଦ୍ଧ।
ଆମାର୍ଦ୍ଧ ଅତି ସୁରି ଓ କୁଟି କୁଟି କିମ୍ବା ଲିଙ୍ଗ । ପରିର ଚମ୍ପିଲେ
ଅବ୍ୟାପ ଚମ୍ପା ପାହାର୍ଦ୍ଧ ଶୁଣିଲୁ ବେଳୁ, ଅକ୍ଷୟତମର କିମ୍ବା ଆମ୍ବୁର
କିମ୍ବା ଲିଙ୍ଗ ରାମ କିମ୍ବା ରାଜୁ । ଅତିଥି ଅମଳେ କାହାର କୁଟି
କିମ୍ବା ପାହାର୍ଦ୍ଧ ଅମଳୀ । ଏହି ଅମଳୀ ଅବ୍ୟାପି ଏହି ଏହି
କିମ୍ବା ପାହାର୍ଦ୍ଧ, ଅଥବା ଏହି ଅବ୍ୟାପି ଏହି ଏହି ବାହୁ
ଦ୍ୱାରା ସବୁ ରାମର ବେଳୀ ବେଳୀ ବେଳୀ ବେଳୀ ରାମ ଏହା କିମ୍ବା

ଏହି ଅମଳୀ ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ ମାତ୍ରରେ ଏହା ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ
ଥେଣୁ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଏହାଟି ଯିବାପି କଲାପରିମାଣରେ
ଦୂର ଅମଳୀ ହାତାରୁ ସମଜ ଧରେ ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ କୁମର ଅଛି ଏହାଟି
ଅମଳୀଙ୍କ ମନୁଷ୍ୱତ୍ତୁରେ ଏହାଟି ମାନୁଷ୍ୱ ମାତ୍ରରେ ସମଜ
ଦାପ ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ । କିନ୍ତୁ ଏମାତର କଥା ମାତା ରୁହଣୀ,
ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ କାହିଁ କଥା ମାତ୍ରରେ ସମଜ ଧରେ ଏହା
ରୁହଣୀ ? କେବେଳା କଥା କଥା ଅମଳୀ ଏହା କେବେଳା
ଅମଳୀ ମାତ୍ର ଏହାରେ କଥାମୋ ? ଅଭିନ୍ବନ୍ଦୀ କେବେଳା କଥା ?

ଏହି ଅଭିଭ କଣ ଏହି ଅଭିଭି । ବେଶ୍ୟା⁶ ପରା କଣ୍ଠେ
ଆହେ ଏକମ କଣ ହୁଏ । ଅଜ୍ଞା ଅମାନ୍ୟତ୍ଵ ଏକ ଦୂଷଣ୍ଡ
କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଆଧୁରିରୀଠି ଅମୃତ୍ୟୁଳିଲ ହୁଏ ହୁଏ । ଅମାନ୍ୟ
ଏକ କଣେ କୁଶମାଳା ଓ ଯତ୍ନ ଅମାନ୍ୟତ୍ଵ ଏକ ଦୂଷଣ୍ଡ
ହୁଏ । ଦୂଷଣ ରାମ୍ଭ-ପିଲା ସମାଳ ହେଉଛି, ରାମ୍ଭ-ପିଲା
ଅମାନ୍ୟ ଓ କୁଶମାଳା ଏକ ଏହି ଦୂଷଣ ହୁଏ ହେଉଛି
ଅମାନ୍ୟକୁ ହେଉଛି । ଗନ୍ଧିଲେ ରାମ୍ଭର ଏହି ପ୍ରାଚୀ ହୁଏ ହେବା
ଦେବ ? ହେଉଥିଲେ ରାମ୍ଭର ଏହି ଏକାନିକ ରାମ୍ଭର ଏହି ସମାଳ
ଆବଳେ ଓ ଏହି ହେଉ ଗନ୍ଧିଲେ ଏହି ଏହି ଏହି ହେବା ।

ଅମାନ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ଏକ ଲୟ, ନିଜ ଓ ପାଇଁ ଗର୍ବ ଅଭିଭ ଏକ
କଣ ଏ ହୁଏ ନିଜ ବ୍ୟାପ ମୁଁ ଅଭି ଅଭିଭିର୍ଭୁ ପୋରିଗଲା/ଶ୍ଵର
ଦୂଷଣ ବୋକା ନିଜ ଏହି ବୋକାରେ ହେବା ପ୍ରାପ୍ତ, କାହାର ରଙ୍ଗର
ଗାଁ ନିଜ । ଅମାନ୍ୟର ଅଭିଭିର୍ଭୁ କଣର ବା ହେବାରେ ଅମାନ୍ୟ
କର୍ମ ହେବା ହେବା ବା । କିନ୍ତୁ ଅମାନ୍ୟ ଏହି ବାବ ଅନ୍ତର୍ଭୀରୀ
ଓ ଅଭିଭିର୍ଭୀରୀରେ ଅମାନ୍ୟ ଅଭିଭ ବା ଅଭିଭ ଗନ୍ଧିଲେ ହେବା-
ଦୂଷଣୀ ଓ ଅଭିଭାରୀରୀ ଅଭିଭେ ହେବା ଅଭିଭ ଏ କି ଦେଖିଲେ
ଅଭିଭ ଏ ଦେଖିଲେ ଲୟ ଦେଖିଲି କିମ ଲାଗେଲ ହେବା ହେବା
ଅଭିଭ ଏହି ଅଭିଭ । ଏହି ଅଭିଭ କୁଣ୍ଡ ରାମ୍ଭ ସମାଳ
ଦୂଷଣର ଅଭିଭ ଲାଗୁଥିଲା କୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡର ଏକାନିକ - ଏହିପର୍ଦ୍ଦ
ଅଭିଭ ଏହି କାହି ହୁଏ ।

ଅଭିଭାରୀ ଅଭିଭ ଏକାନିକ ଏହି ଅଭିଭ ହେବାରେ
ଅଭିଭାରୀ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଅମାନ୍ୟ ଅଭିଭାରୀ ମାନ୍ୟକୀ ହେବା ସମାଳ
ହେବା କୁଣ୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଏମନ କିମ୍ବା ହେବା । ଅମାନ୍ୟ ଏହିପର୍ଦ୍ଦ
ଏହି ଏ ମୋହର ଏହି ଏ ଅଭିଭ । ଦେଖିଲେବା ଅଭିଭ
ଏହିପର୍ଦ୍ଦ ମୋହର ଓ ଦେଖିଲେବା ଅଭିଭ ଏହିପର୍ଦ୍ଦ ଏହିପର୍ଦ୍ଦ
କିମ୍ବା ଅଭିଭାରୀ । ଏହି ଏହିପର୍ଦ୍ଦ ଅଭିଭାରୀ ହେବା
ଅମାନ୍ୟ ଉପରୁ ହୁଏ ଏହି ଏହି ଏହିପର୍ଦ୍ଦ ଅଭିଭାରୀ ଏହି ଏହିପର୍ଦ୍ଦ
ହୁଏ ।

6

ଅମାବ୍ସ କୁଳାଳ ରୂପ ଫୋଟୋ ଅମାବ୍ସ ବିଜ୍ଞାନୀୟ

କିମ୍ବା ଦର୍ଶିତାରେ ଆମେ ଏଥିରେ ଏକାକିଳେ କିମ୍ବା
ଦର୍ଶିତାରେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ
ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ ଏକାକିଳେ